

รถชน ไม่เป็นเหตุสุดวิสัย รับผิดประกันของได้ !?

โดย นายปกครอง

ในการประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ ผู้ที่ประสงค์จะเสนอราคาจะต้องวางหลักประกันของไม่ว่าจะเป็น เงินสด เช็ค หนังสือค้ำประกันของธนาคาร บริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หรือพันธบัตรรัฐบาล อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อแสดงถึงความพร้อมในการเข้ารับงานและเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวผู้เข้าร่วมเสนอราคากับรัฐ

อุทาหรณ์จากคดีปกครองวันนี้ เป็นกรณีที่มีสิทธิเสนอราคายกหนึ่งถูกตัดสิทธิมิให้เข้าเสนอราคาและถูกยึดหลักประกันของ เนื่องจากไม่มาลงทะเบียนเพื่อเข้าเสนอราคาในวันเวลาที่หน่วยงานกำหนดไว้ แต่การที่ไปลงทะเบียนไม่ทันดังกล่าว เกิดจากเกิดอุบัติเหตุรถชนในระหว่างการเดินทางมาลงทะเบียน เช่นนี้จะถือเป็นเหตุสุดวิสัยที่หน่วยงานไม่อาจยึดหลักประกันของได้หรือไม่ ? วันนี้นายปกครองมีคำตอบครับ...

เรื่องมีอยู่ว่า... ผู้ฟ้องคดีมอบอำนาจให้นายเอและนางสาวบี นำเอกสารหลักฐานมาลงทะเบียนเพื่อเข้าเสนอราคา ตามที่การประปานครหลวง (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้ประกาศประกวดราคาด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในงานจ้างก่อสร้างวางท่อประปา

แต่ในระหว่างเดินทางได้เกิดอุบัติเหตุขึ้น ทำให้เดินทางไปถึงสถานที่เสนอราคาไม่ทันเวลา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงประกาศให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้หมดสิทธิเสนอราคา และมีคำสั่งริบเงินตามหนังสือสัญญาค้ำประกันของธนาคารที่ผู้ฟ้องคดีใช้เป็นหลักประกันของประกวดราคา

ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นอุทธรณ์การริบหลักประกันของ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีแย้งว่าไม่สามารถคืนหลักประกันของได้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ากรณีที่ไปถึงสถานที่เสนอราคาล่าช้า นั้นเนื่องจากเกิดเหตุสุดวิสัย จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้คืนหลักประกันของ

คดีจึงมีประเด็นปัญหาที่พิจารณาคือ การประปานครหลวงมีสิทธิริบหลักประกันของได้หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า เอกสารประกวดราคาจ้างแนบท้ายประกาศประกวดราคาจ้าง และหนังสือแสดงเงื่อนไขการซื้อและการจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กำหนดให้ผู้มีสิทธิเสนอราคาหรือผู้แทนจะต้องมาลงทะเบียนเพื่อเข้าสู่กระบวนการเสนอราคาตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด มิฉะนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจะริบหลักประกันของทันที

เมื่อปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือแจ้งวัน เวลา สถานที่เสนอราคา และทราบล่วงหน้า และมีหมายเหตุเตือนไว้ท้ายหนังสือด้วยว่า **จะต้องมาให้ทันการลงทะเบียน มิฉะนั้นจะถูกยึดหลักประกันของ** ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้มอบอำนาจให้นางสาวบี และนายเอ เป็นผู้แทนเพื่อเข้าสู่กระบวนการเสนอราคา แต่ในวันเสนอราคาผู้ฟ้องคดีไม่ส่งผู้แทนมาลงทะเบียนตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด โดยอ้างว่าผู้แทนของผู้ฟ้องคดีเกิดอุบัติเหตุระหว่างทางจึงเดินทางไปลงทะเบียนล่าช้า และได้มีการแจ้งเหตุอุบัติเหตุดังกล่าวต่อสถานีตำรวจภายหลังวันเกิดเหตุมากกว่า ๓ เดือน นอกจากนี้ ในหนังสืออุทธรณ์การริบหลักประกันของ ผู้ฟ้องคดีก็มีได้กล่าวอ้างถึงการเกิดอุบัติเหตุแต่อย่างใด อีกทั้ง ตามรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐานของสถานีตำรวจระบุว่า นายเอได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย โดยไม่ได้รับบาดเจ็บนางสาวบีได้ประสบอุบัติเหตุอยู่ด้วยหรือได้รับบาดเจ็บด้วยแต่อย่างใด

ดังนั้น นางสาวบีผู้แทนผู้ฟ้องคดีอีกคนหนึ่งจึงอยู่ในวิสัยที่สามารถจะเดินทางไปลงทะเบียนได้ และสถานที่เสนอราคาอยู่ห่างจากที่เกิดเหตุเพียง ๗ กิโลเมตร เท่านั้น หากผู้แทนของผู้ฟ้องคดีรีบเดินทางก็อยู่ในวิสัยที่สามารถจะไปถึงสถานที่เสนอราคาได้ทันเวลาลงทะเบียนในเวลาที่กำหนด

เมื่อเหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะต้องเป็นเหตุที่เกิดขึ้นโดยมิใช่ความผิดของบุคคลนั้น และเป็นเหตุที่ไม่สามารถป้องกันได้ พฤติการณ์ดังกล่าวจึงไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่ามีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ผู้แทนของผู้ฟ้องคดีไม่อาจเดินทางไปยังสถานที่เสนอราคาได้ทันเวลา กรณีจึงรับฟังได้ว่า

ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ส่งผู้แทนมาลงทะเบียนเพื่อเข้าสู่กระบวนการเสนอราคาตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด ในเอกสารประกวดราคาจ้างแนบท้ายประกาศประกวดราคาจ้าง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงริบหลักประกันของได้ ตามข้อ ๑๐.๑ ของเอกสารประกวดราคาจ้างดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องคืนหลักประกันของให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่อย่างไรก็ดี พิพากษายกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๖๐/๒๕๖๑)

อุทธรณ์จากคดีปกครองเรื่องนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักการสำคัญเกี่ยวกับการเข้าประกวดราคา การซื้อหรือการจ้างกับหน่วยงานของรัฐว่า ผู้มีสิทธิเสนอราคาจะต้องมาลงทะเบียนเพื่อเข้าสู่กระบวนการเสนอราคา ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด หากมาลงทะเบียนไม่ทันกำหนดเวลา เนื่องจากประสพอุบัติเหตุระหว่างเดินทาง เช่น รถชน ยางรถยนต์ระเบิด ฝนตกทำให้การจราจรติดขัด มีอุบัติเหตุระหว่างเส้นทางทำให้รถติด เหตุเหล่านี้ ศาลเคยวินิจฉัยว่าไม่ถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๙๙๒/๒๕๕๙ ที่ อ. ๑๙๔๙/๒๕๕๙ และที่ อ. ๔๕๙/๒๕๖๑ ผู้สนใจสามารถศึกษา รายละเอียดของคดีเพิ่มเติมได้) ทั้งนี้ ศาลจะพิจารณาเป็นรายกรณีไปว่าเข้าลักษณะเหตุสุดวิสัยหรือไม่ ทางที่ดีตัวแทนผู้เสนอราคาจะต้องเผื่อเวลาในการเดินทางไว้ด้วยหรือถ้าอยู่ไกลก็อาจต้องมาพักค้างคืนก่อน

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)